

Asia: VN/1007/2021

LUONNOS 16.3.2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain muuttamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ§

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annettua lakia. Esityksen tavoitteena on tehdä lakiin teknisiä muutoksia niin, että laki vastaisi terminologisesti muuta energiatodistuksesta annettua lainsäädäntöä. Lisäksi lakiin tehtäisiin muita teknisiä korjauksia sekä saatettaisiin ajan tasalle lain henkilötietojen suojaa koskeva sääntely.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Energiatodistustietojärjestelmää koskeva lainsäädäntö	4
2.2 Henkilötietojen suoja ja energiatodistusjärjestelmän tiedon saatavuutta koskeva lainsäädäntö.....	7
3 Tavoitteet	11
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	11
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	11
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	12
5 Lausuntopalaute.....	13
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	13
7 Voimaantulo	16
8 Toimeenpano ja seuranta	16
9 Suhde muihin esityksiin.....	16
9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	16
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	16
LAKIEHDOTUS	20
rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.....	20

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Energiatodistustietojärjestelmän tietosisältö on tarpeen saada yhdenmukaiseksi muun energiatodistuksia koskevan lainsäädännön kanssa. Tästä johtuen lakia rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä (147/2015) ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi terminologisesti energiatodistuksesta annettua lakia (50/2013) ja sen nojalla annettua ympäristöministeriön asetusta rakennusten energiatodistuksesta (1048/2017). Lainmuutoksen myötä säädösten terminologia saataisiin yhdenmukaiseksi kokonaisuudeksi. Lisäksi lakiin esitetään tehtäväksi eräitä muita teknisluontoisia korjauksia.

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 27.4.2016 asetuksen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun asetuksen (EU) 2016/679 (jäljempänä *yleinen tietosuojasetus*). Asetus on osa laajempaa unionin henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn uudistuspakettia, jonka tarkoituksena on tuoda teknologian kehityksen ja digitalisaation myötä jälkeen jäänyt unionin sääntely ajan tasalle ja samalla yhtenäistää jäsenvaltioiden hajanaisia säädöksiä ja käytäntöjä. Asetus tuli voimaan 24.5.2016 ja sen soveltaminen aloitettiin jäsenvaltioissa 25.5.2018. Yleinen tietosuojasetus on Euroopan unionin jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta.

Yleisen tietosuojasetuksen vaatimusten täyttämiseksi on tarpeen tehdä rakennusten energiatodistusjärjestelmästä annetun lakiin muutoksia, sillä lakiin sisältyy viittaus kumottuun henkilötietolakiin (523/1999). Esityksen tarkoituksena on saattaa rakennusten energiatodistusjärjestelmästä annettu laki vastaamaan henkilötietolainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Lain henkilötietojen suojaa koskeva sääntely on tarpeen saattaa ajan tasalle myös julkista tietopalvelua koskevassa pykälässä.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu ympäristöministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu asiantuntijoina oikeusministeriötä, rakennusten energiatodistustietojärjestelmän ylläpitäjää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskusta, energiatodistusneuvonnasta vastaavaa Motiva Oyj:tä, ympäristöministeriön nimeämiä energiatodistusten laatijoiden pätevyyden toteajia FISE Oy:tä ja Kiinteistöalan koulutuskeskus Oy:tä sekä Suomen LVI-liitto SuLVI ry:tä.

Rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain (147/2015) 1 §:n 3 momentti on ollut lausunnolla helmi-maaliskuussa 2020 seuraavan hallituksen esitysluonnoksen yhteydessä: hallituksen esitys eduskunnalle ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta (YM030:00/2018). <https://www.lausuntopalvelu.fi/FL/Proposal/ParticipationNonJs?proposalId=3a55c1d9-ecc6-4f08-9ff0-2784b933cf25>

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettiin rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annettuun lakiin liittyen, että siihen sisältyä viittaus henkilötietolainsäädäntöön tarkistettaisiin. Lain 1 §:n 3 momenttia ehdotettiin muutettavaksi siten, että korjattaisiin viittaus kumottuun henkilötietolakiin. ”Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679

(yleinen tietosuoja-asetus) sekä tietosuojalakea (1050/2018). Jollei ehdotetussa laissa toisin säädetäisi, sovellettaisiin henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999)”. Myöhemmin ympäristöministeriössä päätettiin, että hallituksen esitysluonnokseen sisällytyneet lakimuutosehdotukset sisällytetään kyseisiä lakeja koskeviin erillisiin hallituksen esityksiin.

Oikeusministeriö huomautti lausunnossaan (annettu 5.3.2020), ettei yleissäädöksiin ole tarpeen viitata erityislainsäädännössä, jollei viittaaminen ole tarpeen epäselvyyksien välttämiseksi. Lausunnossa todettiin, että esityksessä tulisi perustella, miksi katsotaan tarpeelliseksi viitata suoraan sovellettavaan tietosuoja-asetukseen ja yleislakina tietosuojasäätelyyn sovellettavaan tietosuojalakiin. Oikeusministeriön lausuntopalaute on huomioitu nyt esiteltävässä hallituksen esityksessä siten, että esityksessä on katsottu olevan perusteltu syy, miksi katsotaan tarpeelliseksi viitata yleissäädöksiin.

Valtiovarainministeriö totesi 25.2.2020 päivätyssä lausunnossaan, että voimassa olevan rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain 3 §:n 2 momentissa säädetään siitä, että energiatodistuksen laatija tallentaa tiedot energiatodistusrekisteriin teknisen käyttöyhteyden avulla. Lausunnon mukaan julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) yhtenä tarkoituksena on ollut, että epäselvyyttä aiheuttaneesta teknisistä käyttöyhteyksistä koskevasta erityislainsäädännöstä luovutaan ja tietojen luovuttaminen teknisten rajapintojen avulla muille kuin viranomaisille perustuu jatkossa tiedonhallintalakiin yleislakina. Valtiovarainministeriön lausunnon mukaan hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tulisi energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain teknistä käyttöyhteyttä koskevassa säätelyssä ottaa huomioon, mitä tiedonhallintalain on säädetty. Lausunnossa valtiovarainministeriö totesi, että vaikuttaisi siltä, ettei rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain 3 §:n 2 momentissa säädettyssä teknisessä käyttöyhteydessä ole kyse tiedonhallintalain mukaisesta teknisestä rajapinnasta, vaan kyseessä olisi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 4 §:n 1 kohdassa säädetty sähköinen tiedonsiirtomenetelmä. Tästäkin syystä valtiovarainministeriö katsoi, että epämääräisestä käsitteestä luovutaan lainsäädännössä. Nyt esiteltävässä hallituksen esityksessä on huomioitu valtiovarainministeriön lausuntopalaute.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Energiatodistustietojärjestelmää koskeva lainsäädäntö

Laki rakennuksen energiatodistuksesta

Rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa säädetään energiatodistuksen laatimisesta, sen sisällöstä, energiatodistuksen laatijan pätevyydestä ja toiminnan harjoittamisesta, lain valvonnasta sekä seuraamuksista laiminlyöntien ja väärinkäytösten varalta. Lailla on toimeenpantu osaksi rakennusten energiatehokkuudesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (uudelleenlaadittu) 2010/31/EU.

Lain 3 luvussa on säädetty energiatodistuksen sisällöstä. Energiatodistuksen sisällöstä on tarkemmin säädetty ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten energiatodistuksesta. Energiatodistuksen laatijoista ja toiminnan harjoittamisesta säädetään 4 luvussa. Lain 12 §:n mukaan energiatodistuksen saa laatia henkilö, jonka pätevyys on todettu ja voimassa, joka on rekisteröity energiatodistusten laatijoista pidettävään rekisteriin ja jonka osalta toiminnan harjoittamisen yleiset edellytykset täyttyvät.

Rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan energiatodistuksen laatijan merkitseminen rekisteriin edellyttää sitä, että rekisteröitävä antaa suostumuksensa siihen. Jos laatija ei anna suostumusta tietojensa merkitsemiseen rekisteriin, ei häntä voida pitää rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 12 §:n nojalla pätevänä laatijana. Ilman laatijan suostumusta laatijan tietoja ei voi merkitä laatijarekisteriin.

Lain 18 §:n mukaan lain valvonnasta vastaa muutoin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus, mutta pätevyyden toteajan toimintaa valvoo ympäristöministeriö.

Laki rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus pitää rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain nojalla rakennusten energiatodistustietojärjestelmää (<https://www.energiatodistusrekisteri.fi>). Lailla on toimeenpantu osaksi rakennusten energiatehokkuudesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (uudelleenlaadittu) 2010/31/EU (jäljempänä *EPBD-direktiivi*). Lain säätämisen tarve on aikanaan johtunut EPBD-direktiivin toimeenpanosta. EPBD-direktiivin 17 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisön saataville asetetaan joko säännöllisesti ajan tasalle saatetut luettelot pätevistä ja/tai valtuutetuista asiantuntijoista taikka säännöllisesti ajan tasalle saatetut luettelot tällaisten asiantuntijoiden palveluita tarjoavista valtuutetuista yhtiöistä. EPBD-direktiivin 18 artikla edellyttää riippumattoman valvontajärjestelmän perustamista.

Tietojärjestelmää pidetään lain 1 §:n mukaan rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa tarkoitettujen energiatodistusten laatimista varten, energiatodistusten laatimisen valvomiseksi, todistusten ja niissä olevien tietojen käytön valvomiseksi, todistusten laatijoiden valvomiseksi ja tietopalvelutehtäviä varten. Tietojärjestelmään kuuluu rekisteri rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 12 §:ssä tarkoitetuista energiatodistuksen laatijoista, energiatodistusrekisteri sekä valvontatietorekisteri. Tietojärjestelmä koostukin näin ollen kolmesta eri tietoaalustasta.

Rakennusten energiatodistustietojärjestelmän muodostaviin rekistereihin tallennettavista tiedoista säädetään tarkemmin lain 2 §:ssä (rekisteri energiatodistuksen laatijoista), 3 §:ssä (energiatodistusrekisteri) ja 6 §:ssä (valvontatietorekisteri). Näiden tietojen rekisteristä poistamisesta säädetään energiatodistusten laatijoista pidettävän rekisterin ja energiatodistusrekisteriin liittyen lain 7 §:ssä ja valvontarekisteriin liittyen lain 8 §:ssä.

Energiatodistusten laatijoista pidettävään rekisteriin saadaan tallentaa lain 2 §:n mukaan seuraavat tiedot:

1) energiatodistuksen laatijan nimi, henkilötunnus, postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminta-alue, toiminnan sähköpostiosoite ja internetosoite sekä yrityksen nimi;

2) tieto pätevyyden vaativuustasosta ja pätevyyden voimassaoloaika.

Energiatodistuksen laatijan merkitseminen rekisteriin edellyttää sitä, että rekisteröitävä antaa suostumuksensa siihen, että hänen nimensä, pätevyytensä ja sen voimassaoloaika sekä hänen ilmoittamansa toiminta-alue saadaan pitää yleisessä tietoverkossa saatavilla. Rekisteröitävä voi pyytää myös ilmoittamansa puhelinnumeron, postiosoitteen, sähköpostiosoitteen, toiminnan internetosoitteen ja yrityksen nimen pitämistä yleisessä tietoverkossa saatavilla.

Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu pätevyyden toteaja ilmoittaa rekisteröintiä pyytäneiden ja suostumuksensa tietojen saatavilla pitoon antaneiden rekisteritiedot Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta teknisen käyttöyhteyden avulla, kun henkilön pätevyys on todettu tai uusittu.

Rekisteriin merkittyjen on ilmoitettava rekisteriin ilmoittamiensa tietojen muutoksista viipymättä rekisterinpitäjälle.

Energiatodistusrekisteriin saadaan tallentaa lain 3 §:n mukaan seuraavat tiedot:

- 1) energiatodistuksen kohteena olevan rakennuksen tai rakennuksen osan nimi, osoite, rakennustunnus, energiatodistuksen laatija, laatimispäivä, yrityksen nimi ja todistustunnus;
- 2) rakennuksen energiatehokkuutta kuvaava tunnus, rakennuksen laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku) ja toimenpiteet energiatehokkuuden parantamiseksi säästövaikutuksineen;
- 3) rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä määritellyt muut energiatodistuksessa ilmoitettavat tekniset tiedot.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen lakisääteisenä tehtävänä on valvoa energiatodistuksia ja niiden laatijoita. Energiatodistusrekisterissä käsitellään henkilötietoja, jotka tarvitaan energiatodistusrekisterin ylläpitämiseksi. Energiatodistusrekisteri sisältää henkilötietoina rakennuksen tarkan katuosoitteen ja siihen liittyvän pysyvän rakennustunnuksen sekä energiatodistuksen laatijan nimen. Rekisteröidyllä ei ole oikeutta pyytää tietojensa poistamista energiatodistusrekisteristä, koska tietojen käsittely perustuu lakiin. Tästä syystä rekisteröidyllä ei myöskään ole oikeutta vastustaa henkilötietojensa käsittelyä, tai oikeutta saada tietojaan siirrettyksi toiseen järjestelmään. Henkilötietojen käsittelyä ei myöskään voi pyytää rajoittamaan, koska tietoja käsitellään lain nojalla.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ylläpitää lain 5 §:n nojalla myös yleisessä tietoverkossa olevaa julkista tietopalvelua energiatodistusten laatijoita koskevaan rekisteriin merkittyjen laatijoiden nimestä, pätevyyden tasosta ja voimassaoloajasta sekä toiminta-alueesta. Julkiseen tietopalveluun voidaan energiatodistuksen laatijan pyynnöstä merkitä myös rekisterissä oleva postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminnan internet-osoite sekä yrityksen nimi. Tiedot tulee poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi sen jälkeen, kun on saatu tieto laatijan kuolemasta. Henkilötunnuksia ei saa merkitä tietopalveluun.

Lain 5 §:n mukaiseen julkiseen tietopalveluun saadaan merkitä myös joitakin tietoja energiatodistusrekisteristä. Saatavilla saadaan pitää seuraavia tietoja:

- 1) rakennuksen nimi, osoite, valmistumisvuosi, käyttötarkoitusluokka ja energiatehokkuusluokka;
- 2) todistustunnus, todistuksen laatija, todistuksen laatimispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä;
- 3) lämmitetty nettoala, lämmitysjärjestelmän kuvaus, ilmanvaihtojärjestelmän kuvaus, E-luku ja vakioituun käyttöön perustuva laskennallinen ostoenergiankulutus energiamuodoittain ja käytetty energiamuodon kerroin;
- 4) energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet.

Saatavilla pidettävät tiedot koskevat energiatodistuksia, jotka on laadittu muille kuin yksi tai kaksi huoneistoa käsittävälle asuinrakennuksille. Julkisessa tietopalvelussa ei siten saa pitää saatavilla yhden tai kaksi huoneistoa käsittävälle asuinrakennukselle tehtyyn energiatodistukseen liittyviä tietoja. Lain perustelutekstissä (HE 335/2014 vp) on katsottu, että pienten asuinrakennusten todistustiedot sisältävät sellaisia henkilötietoja ja muita tietoja, joita ei yksityiselämän kunnioittamisen varmistamiseksi ole syytä pitää saatavilla ilman etukäteistä ja luovutuskoh- taista käyttötarkoituksen selvittämistä.

Asuinrakennuksiin liittyvät tiedot ovat henkilötietoja, jos asuinrakennukset ovat luonnollisen henkilön omistamia tai asuttamia ja omistaja tai asukas voidaan tunnistaa suoraan tai epäsuorasti. Yleensä omistajan ja myös vuokralaisen selvittäminen on mahdollista ja sitä kautta asuk- kaiden henkilöllisyys voidaan saada selville. Energiatodistusrekisterin osalta tällaisiksi tiedoiksi voidaan katsoa erityisesti pientalon osoite ja rakennustunnus sekä energiatodistuksen laatijan nimi.

Laki Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain (71/2007) 1 §:n 1 momentin mukaan Asunto-olojen kehittämistä varten on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. Keskusten teh- tävänä on lain 1 §:n 1 momentin tehtäväluettelon 4 kohdan mukaan hoitaa rakennusten energia- todistusmenettelyyn liittyviä valvonta- ja tietopalvelutehtäviä.

2.2 Henkilötietojen suoja ja energiatodistusjärjestelmän tiedon saatavuutta koskeva lain- säädäntö

Yleinen tietosuoja-asetus

Yleisellä tietosuoja-asetuksella kumottiin Euroopan parlamentin ja neuvoston 24.10.1995 an- tama direktiivi 95/46/EY yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (jäljempänä *henkilötietodirektiivi*), joka Suomessa toimeenpantiin 1.6.1999 voimaantulleella henkilötietolailla (523/1999). Tietosuoja-asetuksen tavoitteet vastaa- vat pääosin henkilötietodirektiivissä asetettuja tavoitteita. Asetus sisältää kuitenkin huomatta- vasti henkilötietodirektiiviä yksityiskohtaisempaa sääntelyä koskien esimerkiksi rekisterinpitä- jien ja henkilötietojen käsittelijöiden velvollisuuksia, rekisteröityjen oikeuksia ja valvontaviran- omaista.

Yleisessä tietosuoja-asetuksessa vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle hen- kilötietojen käsittelyssä, sekä säännöt henkilötietojen vapaata liikkuvuutta koskien. Sen tavoit- teena on suojella luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia, erityisesti heidän oi- keuttaan henkilötietojen suojaan.

Yleisen tietosuoja-asetuksen keskeiset käsitteet määritellään asetuksen 4 artiklassa. Henkilö- tiedon, käsittelyn, rekisterin, rekisterinpitäjän, henkilötietojen käsittelijän, vastaanottajan ja re- kisteröidyn suostumuksen käsitteet ovat olleet mukana myös henkilötietodirektiivissä, eikä nii- den sisältöä ole olennaisesti muutettu uudessa asetuksessa. Yleisessä tietosuoja-asetuksessa on kuitenkin henkilötietodirektiiviin verrattuna suuri määrä täysin uusia käsitteitä.

Henkilötiedolla tarkoitetaan asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön (rekisteröity) liittyviä tietoja. Tunnistettavissa olevana pidetään kohdan mukaan luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotun-

nistetietojen taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella. Verrattuna henkilötietodirektiivin henkilötiedon käsitettä on tarkennettu laajentamalla määritelmässä mainittuja tunnistetietoja muun muassa sijaintitiedoilla ja verkkotunnistetiedoilla.

Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista käsittelyä käyttäen tai manuaalisesti. Tällaisia toimintoja voivat olla esimerkiksi tietojen kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, jäsentäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen.

Rekisterin määritelmästä säädetään asetuksen 4 artiklan 6 kohdassa. Rekisterinä pidetään kohdan mukaan mitä tahansa jäsenneiltyä henkilötietoja sisältävää tietojoukkoa, josta tiedot ovat saatavilla tietyin perustein, oli tietojoukko sitten keskitetty, hajautettu tai toiminnallinen tai maantieteellisin perustein jaettu. Henkilötiedodirektiivissä rekisteristä käytettiin nimeä henkilötietojen käsittelyjärjestelmä. Uudessa asetuksessa termiä on kuitenkin muutettu teknologia-neutraalimmaksi.

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan puolestaan 4 artiklan 7 kohdan mukaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Jos tällaisen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määrittää unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä, rekisterinpitäjä tai tämän nimitämistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

Asetuksen 4 artiklan määritelmiin ei ole jätetty kansallista liikkumavaraa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että rekisterinpitäjän käsitteestä ei voida poiketa säätämällä rekisterinpitäjäksi taho, jonka ei tahon henkilötietojen käsittelyn tarkoituksia ja keinoja koskeva tosiasiallinen määräysvalta huomioon ottaen voitaisi yleisen tietosuojasetuksen mukaan pitää rekisterinpitäjänä.

Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan asetuksen 4 artiklan 8 kohdan mukaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Henkilötietojen käsittelijä käsittelee henkilötietoja aina rekisterinpitäjän puolesta, eikä se voi tehdä henkilötietojen käsittelyä koskevia päätöksiä. Henkilötietojenkäsittelijänä ei kuitenkaan pidetä henkilöä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän alaisuudessa.

Yleisen tietosuojasetuksen luvussa II säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista yleisistä periaatteista. Käsittelyä koskevat periaatteet on lueteltu asetuksen 5 artiklassa. Näitä periaatteita ovat artiklan 1 kohdan mukaan käsittelyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys, käyttötarkoitussidonnaisuus, tietojen minimointi, täsmällisyys, säilytyksen rajoittaminen, eheys ja luottamuksellisuus. Rekisterinpitäjä vastaa 5 artiklan 2 kohdan mukaan siitä, ja sen on myös pystyttävä osoittamaan, että edellä mainittuja periaatteita on noudatettu (osoitusvelvollisuus).

Asetuksen 6 artiklassa säädetään tarkemmin siitä, mitä tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudella. Vähintään yhden artiklan 1 kohdassa luetelluista edellytyksistä on täyttyvä, jotta henkilötietojen käsittely katsottaisiin asetuksen mukaan lainmukaiseksi.

6 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista silloin kun rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn yhtä tai useampaa erityistä tarkoitusta

varten. Suostumuksen edellytyksistä ja tietoyhteiskuntapalveluihin liittyvään lapsen suostumukseen liittyvistä ehdoista on säädetty lisäksi tarkemmin artikloissa 7 ja 8.

Henkilötietojen käsittely on 6 artiklan mukaan lainmukaista myös silloin kun tietojen käsittely on tarpeen sellaisen sopimuksen täytäntöön panemiseksi, jossa rekisteröity on osapuolena, tai sopimuksen tekemistä edeltävien toimenpiteiden toteuttamiseksi rekisteröidyn pyynnöstä (6 artiklan 1 kohdan b alakohta); rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi (6 artiklan 1 kohdan c alakohta); rekisterinpitäjän tai toisen luonnollisen henkilön elintärkeiden etujen suojaamiseksi (6 artiklan 1 kohdan d alakohta) tai yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi (6 artiklan 1 kohdan e alakohta). Lisäksi 6 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista silloin, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttamiseksi, paitsi milloin henkilötietojen suojaa edellyttävät rekisteröityjen edut tai perusoikeudet ja –vapaudet syrjäyttävät tällaiset edut, erityisesti jos rekisteröity on lapsi. Viranomaisten tehtäviensä yhteydessä suorittama henkilötietojen käsittely ei voi perustua ensimmäisen kohdan f alakohtaa.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdassa tarkoitettujen käsittelyn perustasta säädetään unionin lainsäädännössä tai rekisterinpitäjään sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä. 1 kohdan c ja e alakohtien mukaiset käsittelyperusteet eivät näin ollen ole suoraan sovellettavaa oikeutta, vaan ne edellyttävät erillistä sääntelyä käsittelyn tarkoituksesta tai sen tarpeellisuudesta yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Asetuksessa ei kuitenkaan edellytetä, että kaikkia yksittäisiä käsittelytilanteita varten olisi oltava erityislaki, vaan käsittelytoimien perusteena oleva yksi yleinen laki riittää. Lisäksi 6 artiklan 2 kohdan nojalla kansallinen lainsäätävä voi ylläpitää tai antaa asetusta yksityiskohtaisempia säännöksiä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen soveltamisen mukauttamiseksi 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohtiin perustuvassa henkilötietojen käsittelyssä.

Tietosuoja laki

Tietosuoja laki (1050/2018) täydentää ja täsmentää yleistä tietosuoja-asetusta ja sen kansallista soveltamista. Lakia sovelletaan yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan soveltamisalan mukaisesti. Lisäksi lakia sovelletaan mainitun artiklan 2 kohdan a ja b alakohdissa tarkoitettujen toiminnan yhteydessä, ellei muualla laissa toisin säädetä. Tietosuoja lakia ei sovelleta valtiopäivätoimintaan, eikä sellaiseen henkilötietojen käsittelyyn, josta säädetään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018). Tietosuoja laki on luonteeltaan yleislaki, josta voidaan poiketa erityislainsäädännössä yleisen tietosuoja-asetuksen asettaman harkintamarginaalin puitteissa.

Tietosuoja lain 2 luvussa säädetään henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta eräissä tapauksissa. Tietosuoja lain 4 §:ssä säädetään yleistä tietosuoja-asetusta täydentävästi henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta niissä tapauksissa, kun henkilötietojen käsittely perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan. Tietosuoja lain 6 §:ssä puolestaan säädetään täydentävästi erityisten henkilötietoryhmän käsittelyn mahdollistavista poikkeusperusteista. Lisäksi lain 5 §:ssä säädetään tietoyhteiskuntapalvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavasta ikärajasta ja 7 §:ssä rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvästä käsittelystä.

Tietosuoja lain 3 luvussa on säädökset kansallisesta valvontaviranomaisesta. Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisena kansallisena valvontaviranomaisena toimii tietosuoja lain 8 §:n mukaan oikeusministeriön yhteydessä toimiva tietosuoja valtuutettu. Tietosuoja valtuutetulla on lain 9 §:n mukaan toimisto, jossa on hänen lisäksi vähintään kaksi apulaistietosuoja valtuutettua ja

tarpeellinen määrä tietosuojavaltuutetun tehtävälleen perehtyneitä esittelijöitä ja muuta henkilöstöä. Tietosuojavaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton.

Tietosuojalain 4 luvussa säädetään oikeusturvasta ja seuraamuksista. Rekisteröidyllä on lain 21 §:n mukaan oikeus saattaa asiansa tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi, jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan sitä koskevaa lainsäädäntöä.

Tietosuojalain luvussa 5 on säännöksiä tietojenkäsittelyn erityistilanteista. Lain 28 §:ään sisältyy säännös julkisuusperiaatteen soveltamisesta henkilötietojen käsittelyssä. Sen mukaan oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta säädetään.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, *julkisuuslaki*) on viranomaisen asiakirjojen julkisuutta koskeva yleislaki. Siinä säädetään oikeudesta saada tieto viranomaisten julkisista asiakirjoista, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista. Viranomaisen asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia, ellei toisin säädetä. Poikkeuksesta asiakirjojen julkisuuteen voidaan säätää joko julkisuuslaissa tai erityislainsäädännössä.

Viranomaisten asiakirjojen julkisuus koskee lähtökohtaisesti myös henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja. Julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa säädetään kuitenkin erikseen tiedon antamisesta viranomaisen henkilörekisteristä. Säännöksen mukaan viranomaisen henkilörekisteristä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jollei laissa ole toisin erikseen säädetty, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Suoramarkkinointia ja mielipide- tai markkinatutkimusta varten henkilötietoja saa kuitenkin luovuttaa momentin nojalla vain, jos niin erikseen säädetään tai jos rekisteröity on antanut siihen suostumuksensa. Viranomaisen tulee siis henkilötietojen luovuttamista harkitessaan arvioida sitä, onko tietojen vastaanottajalla voimassa olevan lainsäädännön mukainen käsittelyperuste tietojen käsittelylle tai onko rekisteröity antanut luovuttamiselle erikseen suostumuksensa.

Useat henkilötiedoista ovat myös julkisuuslain 24 §:n nojalla salassa pidettäviä. Pykälän 1 momentin 23-32 kohtiin on koottu yksityisyyden suojan turvaamiseksi salassa pidettävänä pidettävät tiedot. Näihin lukeutuu muun muassa tiedot henkilön salaisiksi ilmoittamista yhteystiedoista, poliittisesta vakaumuksesta, henkilön yksityiselämän piirissä esittämistä mielipiteistä, vapaa-ajan harrastuksista tai perhe-elämästä. Salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta viranomaisesta on säädetty rajoitetummin lain 7 luvussa.

Nykytilan arviointi

Energiatodistuksen sisällöstä, muodosta, laatimisesta, käytöstä, valvonnasta ja energiatodistusten tietojärjestelmästä on säädetty rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa, rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetussa laissa ja rakennuksen energiatodistuksesta annetussa ympäristöministeriön asetuksessa.

Rakennuksen omistaja vastaa siitä, että rakennuksen energiatodistus hankitaan ja sitä käytetään siten, kuin on säädetty rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa. Energiatodistuksen saa laatia henkilö, jonka pätevyys on todettu ja voimassa, joka on rekisteröity energiatodistusten laatijoista pidettävään rekisteriin ja jonka osalta toiminnan harjoittamisen yleiset edellytykset täyttyvät.

Energiatodistus on kahdeksansivuinen kokonaisuus ja se on kaikille rakennustyypeille sama. Energiatodistuslomakkeen kaavasta, eli todistuslomakkeen sisällöstä ja ulkonäöstä, on säädetty energiatodistus-asetuksen liitteessä 3. Energiatodistukset laaditaan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tietojärjestelmän avulla, osoitteessa <https://www.energiatodistusrekisteri.fi>. Energiatodistuslomakkeen kaksi ensimmäistä sivua muodostavat koostesivut energiatodistuksen keskeisistä tiedoista. Energiatodistusrekisterin julkisesta tietopalvelusta kansalaisten on mahdollista saada nähtäväksi energiatodistuksen koostesivut, jotka on laadittu muille kuin yksi tai kaksi huoneistoa käsittävälle asuinrakennuksille. Energiatodistus on voimassa, kunnes se korvataan uudella energiatodistuksella, kuitenkin enintään kymmenen vuotta todistuksen laatimisesta. Energiatodistusten laatijarekisteristä voivat kansalaiset hakea pätevyityneitä energiatodistusten laatijoita ja rekisteristä voi tarkastaa yksittäisen laatijan pätevyyden.

Energiatodistusrekisteri on henkilörekisteri ja sitä säätelee tiedon saatavuuden osalta rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain lisäksi myös yleinen tietosuoja-asetus, tietosuojalaki ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta.

Valvontaviranomaisena Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus käyttää energiatodistustietojärjestelmää energiatodistusten laatijoiden ja heidän laatimien energiatodistusten oikeellisuuden valvontaan sekä energiatodistusten käytön valvontaan. Energiatodistusrekisterissä oli tammi-kuussa 2021 noin 174 808 allekirjoitettua energiatodistusta, joista noin 143 285 oli voimassa-olevia. Uusia energiatodistuksia laadittiin vuonna 2020 34 480 kappaletta. Energiatodistusten laatijarekisterissä on tällä hetkellä noin 1 534 laatijan tiedot, joista 1 047 pätevyys on voimassa.

Energiatodistustietojärjestelmän tietosisältö ei ole täysin yhdenmukainen kokonaisuus energiatodistuksia koskevan muun lainsäädännön kanssa. Rakennusten energiatodistusjärjestelmästä annettu laki on tarpeen saada yhdenmukaiseksi energiatodistuksesta annetun lain ja rakennusten energiatodistuksesta annetun ympäristöministeriön asetuksen kanssa.

Rakennusten energiatodistusjärjestelmästä annettuun lakiin sisältyy viittaus kumottuun henkilötietolakiin, joka on päivitettävä vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on tehdä rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annettuun lakiin teknisiä muutoksia niin, että laki olisi yhdenmukainen kokonaisuus energiatodistuksia koskevan muun lainsäädännön kanssa. Tavoitteena on, että energiatodistusrekisteri vastaisi terminologisesti energiatodistuslomakkeen kaavaa.

Esityksen tavoitteena on tehdä yleisestä tietosuoja-asetuksesta ja henkilötietojen suojaa koskevan kansallisen lainsäädännön muutoksista johtuvat muutokset rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lakiin. Rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lakiin sisältyy viittaus nyt jo kumottuun henkilötietolakiin. Tämä viittaus on korjattava. Julkista tietopalvelua koskeva pykälä ei täytä kaikilta osin voimassa olevan lainsäädännön vaatimuksia, joten pykälää on tarpeen täydentää.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain 1 §:n 3 momentissa korjattaisiin ajan tasalle viittaus henkilötietojen suojaa koskevaan sääntelyyn.

Lain 2 §:ää muutettaisiin siten, että rekisteriin energiatodistusten laatijoista saisi uutena tietona tallentaa laskutuksessa tarvittavat tiedot. Ehdotuksen mukaan energiatodistuksen laatija voisi antaa suostumuksen, että julkiseen laatijarekisteriin voitaisiin uusina tietoina laatijan suostumuksella lisätä toiminnan sähköpostiosoite. Tämä vastaava uusi tieto laatijasta, joihin laatijalla olisi ehdotuksen mukaan mahdollisuus antaa suostumus, olisi mahdollista saada myös lain 5 §:n mukaisesta julkisesta tietopalvelusta.

Lain 3 §:ää muutettaisiin siten, että energiatodistusrekisteriin olisi mahdollisuus tallentaa uusina tietoina todistuksen laatimisvaihe, havainnointikäynnin päivämäärä, uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso ja tieto siitä, onko todistus laadittu rakennukselle tai rakennuksen osalle, jossa viranomainen tai laitos tarjoaa julkisia palveluja yleisön käyntien kohteena olevissa tiloissa (*julkinen rakennus*). Lisäksi tarkennettaisiin termi ”rakennustunnus” nykyisen käytännön mukaiseksi termiksi ”pysyvä rakennustunnus”. Nämä vastaavat tiedot, jotka voitaisiin uusina tietoina tallentaa energiatodistusrekisteriin olisi ehdotuksen mukaan mahdollista saada lain 5 §:n mukaisesta julkisesta tietopalvelusta lukuun ottamatta tietoa siitä, onko kyse julkisesta rakennuksesta.

Edellä esitetyn lisäksi lain 5 §:ää ehdotetaan täydennettäväksi siten, että energiatodistusten laatijoiden tiedoista ilmenisivät myös miten kyseisiä tietoja voisi hakea ja milloin tiedot olisi poistettava julkisesta tietopalvelusta. Sen sijaan todistuksen laatijan nimi ei olisi jatkossa julkisesti näkyvissä energiatodistusten tiedoissa, mikä mahdollistaisi tietojen massahaut.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Esityksen säännökset ovat luonteeltaan lähinnä teknisluonteisia säännöksiä, joilla ei olisi taloudellisia vaikutuksia. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus on ottanut käyttöön vuoden 2021 alussa uudistetun energiatodistustietojärjestelmän ja siinä yhteydessä on jo toteutettu esityksen edellyttämät muutokset.

Tietosuojasääntelyn uudistaminen on tuonut henkilötietoja käsitteleville organisaatioille mukanaan uusia velvollisuuksia ja tarpeen tarkistaa organisaatioiden henkilötietojen käsittelyä koskevia toimintatapoja. Toimintatapojen muutosten seurauksena organisaatioille on aiheutunut taloudellisia kustannuksia, jotka ovat liittyneet muun muassa lisääntyneisiin resurssi- ja osaamistarpeisiin. Mahdolliset tietosuojasääntelyn uudistamiseen liittyvät kustannukset ovat aktualisoituneet jo tietosuojasääntelyn toimeenpanovaiheessa, eikä tämän esityksen tietosuojasääntelyn uudistamiseen liittyvillä muutoksilla voida katsoa olevan kustannusvaikutuksia Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotuksella arvioidaan olevan hyvin vähäisiä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Rakennusten energiatodistusrekisteristä annetun lain muuttaminen yhdenmukaiseksi kokonaisuudeksi energiatodistuksia koskevan muun lainsäädännön kanssa voi osaltaan hieman helpottaa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen valvontatyötä ja tietopalvelutyötä.

Energiatodistustietoihin liittyen todistuksen laatijan nimi ei olisi jatkossa julkisesti näkyvissä julkisessa tietopalvelussa. Tämä saattaa hieman lisätä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tietopalvelutyötä, sillä yksityiset kiinteistönomistajat saattavat tiedustella energiatodistuk-

sen laatijan nimeä esimerkiksi tilanteissa, jossa he ovat hävittäneet voimassa olevan energiatodistuksen. Toisaalta energiatodistusten massahakumahdollisuus voi taas vähentää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tietopalvelutyötä.

Yhteiskunnalliset vaikutukset

Rakennuksen energiatodistus on työkalu rakennusten energiatehokkuuden vertailuun. Ehdotuksen seurauksena energiatodistusrekisteristä olisi mahdollista saada hieman enemmän tietoa rakennusten energiatehokkuudesta, joka voi hieman helpottaa rakennusten energiatehokkuuden vertailua.

Muilta osin esitetyt muutokset ovat luonteeltaan teknisluonteisia, eikä niillä katsota olevan erityisiä vaikutuksia.

5 Lausuntopalaute

Esitysluonnos oli lausunnoilla xx päivästä kuuta päivään kuuta 2021 lausuntopalvelu.fi –verkkopalvelussa. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot

Esitysehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. *Rakennusten energiatodistustietojärjestelmä.* Pykälän 3 momentissa korjattaisiin viittaus kumottuun henkilötietolakiin. Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuojalaki*) sekä tietosuojalakiä (1050/2018). Epäselvyyksien välttämiseksi yleiseen tietosuojalakiin katsotaan tarpeelliseksi viitata, koska lain mukaan henkilötietoja käsitellään usean eri tahon (energiatodistuksen laatijoiden, pätevyysdentoteajan ja valvontaviranomaisen) toimesta ja on siten tarpeen tehdä selväksi, että yleislakeja tulee soveltaa. Voimassa olevan lain tapaan esitetään, jollei ehdotetussa laissa toisin säädettäisi, sovellettaisiin henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

2 §. *Rekisteri energiatodistusten laatijoista.*

Pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että rekisteriin saisi tallentaa laskutuksessa tarvittavia tietoja. Laskutuksessa olisi kyse energiatodistusten rekisteröintimaksusta, jonka suuruus on määritelty Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen maksullisista suoritteista annetun ympäristöministeriön asetuksen (45/2019) 2 §:ssä. Käytännön asioiden hoitamisen kannalta olisi tarpeellista tallentaa rekisteriin laskutuksessa tarvittavia tietoja. Tällaisia tietoja olisivat asiakastiedot ja laskutusrivitiedot. Asiakastietoja olisivat muun muassa seuraavat tiedot: Y-tunnus ja / tai henkilötunnus, nimi, vastaanottajan tarkenne tai C/O, katuosoite, postinumero, postitoimipaikka, maa, laskutuskieli, verkkolaskuosoite, verkkolaskuoperaattori, yritysmuoto. Laskutusrivitietoja olisivat seuraavat tiedot: laatijan nimi, energiatodistustunnus, laatimispäivä ja projektiviite. Muilta osin momentin 1 kohtaan 1 ei tehtäisi muutoksia. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ei ehdoteta muutoksia.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että rekisteröitävä voisi pyytää uutena tietona ilmoittamaan toiminnan sähköpostiosoitteen pitämistä yleisessä tietoverkossa saatavilla.

Tämä tieto kuuluisi vapaaehtoisesti ilmoitettaviin tietoihin. Laatijat voivat haluta, että työtilaisuuksien saamiseksi vähimmäistietojen lisäksi heihin liittyviä yhteistietoja voi saada laajemmin. Lisäksi rekisteriin annettavien tietojen järjestystä on muutettu siten, että ne on lueteltu samassa järjestyksessä kuin mitä ne luetellaan pykälän 1 momentin 1 kohdassa. Muilta osin momentin sisältöön ei ehdoteta muutoksia.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin käsite ”tekninen käyttöyhteys”, koska termin epämääräisyydestä johtuen se ei kerro tosiasiallista tiedonsiirtotapaa. Momentissa ei olisi tarpeen käyttää käsitettä ”tekninen käyttöyhteys”, koska tietoja ei ilmoiteta jonkin toisen järjestelmän kautta. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) yhtenä tarkoituksena on ollut, että epäselvyyttä aiheuttaneista teknisistä käyttöyhteyksiä koskevasta erityislainsäädännöstä luovutaan ja tietojen luovuttaminen teknisten rajapintojen avulla muille kuin viranomaisille perustuu jatkossa tiedonhallintalakiin yleislakina.

Momentin 3 tilanteessa ei ole kyse julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain mukaisesta teknisestä rajapinnasta, vaan kyseessä olisi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 4 §:n 1 kohdassa säädetty sähköinen tiedonsiirtomenetelmä. Edellä mainitun lainkohdan mukaan sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tarkoitetaan telekopiota ja telepalvelua, kuten sähköistä lomaketta, sähköpostia tai käyttöoikeutta sähköiseen tietojärjestelmään, sekä muuta sähköiseen tekniikkaan perustuvaa menetelmää, jossa tieto välittyy langatonta siirtotietä tai kaapelia pitkin; ei kuitenkaan puhelua. Tästäkin syystä ehdotetaan, että epämääräisestä käsitteestä ”tekninen käyttöyhteys” luovutaan lainsäädännössä.

Lain 3 momentin mukaan pätevyuden toteaja tallentaisi tiedot energiatodistusjärjestelmään. Voimassa olevaa oikeustilaa ei muutettaisi, vaan muutoksella poistettaisiin ainoastaan epäselvyyttä aiheuttanut ”teknisen käyttöyhteyden” käsite.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevaa momenttia.

3 §. Energiatodistusrekisteri. Ehdotuksessa esitetään, että pykälän 1 momentin 1 kohtaa täsmennettäväksi siten, että energiatodistusrekisteriin saadaan tallentaa ”pysyvä” rakennustunnus. Termi ”pysyvä rakennustunnus” kuvaa nykyistä rakennustunnuskäytäntöä. Lisäksi 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että rekisteriin saisi tallentaa tiedon energiatodistuksen laatimisvaiheesta ja havainnointikäynnin päivämäärästä. Laatimisvaihe kertoisi onko energiatodistus laadittu uudelle rakennukselle rakennuslupaa haettaessa, uudelle rakennukselle käyttööntöövaiheessa vai olemassa olevalle rakennukselle. Havainnointikäynnin päivämäärän tallentamisella ja esittämisellä energiatodistuksessa toteutetaan rakennusten energiatodistuksesta annetun lain 9 §:ää, jonka mukaan rakennuksen ominaisuudet on selvitettävä muun muassa havainnoimalla paikan päällä todistuksen kohdetta. Rakennuksen energiatodistuksesta annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1048/2017) säädetään tietojen esittämisestä energiatodistuksessa ja käytetään vastaavia termejä. Muutoksella energiatodistustietojärjestelmän terminologia saataisiin vastaamaan muun energiatodistussäädännön terminologiaa.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi lisäämällä siihen, että energiatodistusrekisteriin saadaan tallentaa sen lisäksi, mitä nykyisin säädetään myös uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso ja tieto siitä, onko todistus laadittu rakennukselle tai rakennuksen osalle, jossa viranomainen tai laitos tarjoaa julkisia palveluja yleisön käyntien kohteena olevissa tiloissa (*julkinen rakennus*). Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 7 §:n mukaan energiatodistus on tietynkokoisissa julkisissa rakennuksissa asetettava esille. Tiedon tallentaminen tietojärjestelmään lisää keinoja lain velvoitteiden valvonnalle sekä antaa seurantatietoa tällaisille rakennuksille laadittujen energiatodistusten määrästä. Rakennuksen energiatodistuksesta

annetussa ympäristöministeriön asetuksessa säädetään, että todistuksen etusivulla on tieto uuden rakennuksen E-luvun vaatimuksesta. Tästä syystä muutos on tarpeen tehdä myös energiatodistusrekisteriä koskevaan lakiin. Muilta osin momentin sisältöön ei tehtäisi muutoksia.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistetaan käsite ”tekninen käyttöyhteys”, koska termin epämääräisyydestä johtuen se ei kerro tosiasiallista tiedonsiirtotapaa. Momentissa ei ole tarpeen käyttää käsitettä ”tekninen käyttöyhteys”, koska tietoja ei ilmoiteta jonkin toisen järjestelmän kautta. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain yhtenä tarkoituksena on ollut, että epäselvyyttä aiheuttaneesta teknisistä käyttöyhteyksiä koskevasta erityislainsäädännöstä luovutaan ja tietojen luovuttaminen teknisten rajapintojen avulla muille kuin viranomaisille perustuu jatkossa tiedonhallintalakiin yleislakina.

Momentin 2 tilanteessa ei ole kyse julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain mukaisesta teknisestä rajapinnasta, vaan kyseessä olisi sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 4 §:n 1 kohdassa säädetty sähköinen tiedonsiirtomenetelmä. Edellä mainitun lainkohdan mukaan sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tarkoitetaan telekopiota ja telepalvelua, kuten sähköistä lomaketta, sähköpostia tai käyttöoikeutta sähköiseen tietojärjestelmään, sekä muuta sähköiseen tekniikkaan perustuvaa menetelmää, jossa tieto välittyy langatonta siirtotietä tai kaapelia pitkin; ei kuitenkaan puhelua. Tästäkin syystä ehdotetaan, että epämääräisestä käsitteestä ”tekninen käyttöyhteys” luovutaan lainsäädännössä.

Momentin mukaan energiatodistuksen laatija tallentaisi itse tiedot energiatodistusjärjestelmään. Voimassa olevaa oikeustilaa ei muutettaisi, vaan muutoksella poistettaisiin ainoastaan epäselvyyttä aiheuttava ”teknisen käyttöyhteyden” käsite. Momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos kuin edellä 2 §:n 3 momentissa.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevaa momenttia.

5 §. Julkinen tietopalvelu. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettävän siten, energiatodistuksen laatijan pyynnöstä julkisen tietopalvelun kautta voitaisiin pitää saatavilla ”toiminnan sähköpostiosoite”. Momentista ehdotetaan poistettavaksi lause, jonka mukaan tiedot tulee poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi sen jälkeen, kun on saatu tieto laatijan kuolemasta. Kun laatija kuolee, lakkaa myös hänen pätevyysvoimassaolo. Tästä syystä kuoleman tapauksista ei ole tarpeen erikseen säätää. Tietojen poistamisesta ehdotetaan säädettävän 3 momentissa. Muilta osin momentin sisältöön ei tehtäisi muutoksia.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyisi uudeksi 4 momentiksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin miten julkisesta tietopalvelusta voisi hakea tietoja energiatodistuksen laatijoista. Tietosuojan liittyvien vaatimusten mukaisesti julkisen tietopalvelun tietoja voisi hakea energiatodistuksen laatijoista vain yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena laatijan nimeä, maakuntaa, kuntaa, postinumeroa tai -toimipaikkaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin milloin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulisi poistaa laatijoita koskevat tiedot julkisesta tietopalvelusta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulisi poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi laatijaa koskevat tiedot, kun laatijan tiedot poistetaan energiatodistusten laatijoita koskevasta rekisteristä 7 §:n 1 momentin nojalla.

Jotta julkisen tietopalvelun kautta saatavat tiedot voisivat sisältää henkilötietoja, on säännös julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeamiseksi tarpeen. Julkisuuslain poikkeamissäännöksestä säädettäisiin esitetyn lain 2 §:n 3 momentissa.

Voimassa olevan lain 5 §:n nykyinen 2 momentti siirtyisi uudeksi *4 momentiksi*. Julkisessa tietopalvelussa saatavilla pidettävät tiedot koskisivat energiatodistuksia, jotka on laadittu muille kuin yksi tai kaksi huoneistoa käsittävälle asuinrakennuksille. Voimassa olevaa oikeustilaa ei tältä osin muutettaisi.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että julkisesta tietopalvelusta olisi mahdollista saada enemmän tietoja kuin nykyisin. Momentin 1 kohtaan lisättäisiin uutena tietona pysyvä rakennustunnus ja uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso. Lisäksi kohtaan 1 siirrettäisiin kohdasta 3 E-luku. Energiatodistukset ovat väline rakennusten keskinäiseen energiatehokkuuden vertailuun ja parantamiseen ja tietojen laaja saatavilla olo lisää energiatodistuksilla tavoiteltavien vaikutusten toteutumista.

Pykälän 2 momentin kohdan 2 mukaan julkisesta tietopalvelusta olisi mahdollista saada uusina tietoina todistuksen laatimisvaihe ja havainnointikäynnin päivämäärä. Julkisesta tietopalvelusta ei olisi mahdollista saada enää tietoa todistuksen laatijasta. Todistuksen laatijan tieto, laatijan nimi on ainoa henkilötieto, mikä on saatavilla energiatodistusten julkisessa tietopalvelussa. Laatijan nimen julkaisemista yleisessä tietopalvelussa ei katsottaisi välttämättömäksi tiedoksi ja siksi se ehdotetaan poistettavaksi julkisesta tietopalvelusta. Julkisesta tietopalvelusta on tarve hakea energiatodistuksista suurempia massahakuja, joiden hakeminen ei olisi mahdollista, jos energiatodistustiedoissa julkaistaisiin henkilötietoja. Massahakujen tekeminen olisi tarpeellinen tutkittaessa rakennuskannan energiatehokkuutta.

Pykälän 5 *momentissa* säädettäisiin milloin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulisi poistaa energiatodistusta koskevat tiedot julkisesta tietopalvelusta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulisi poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi energiatodistusta koskevat tiedot, kun energiatodistuksen tiedot poistetaan energiatodistusrekisteristä 7 §:n 2 momentin nojalla.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan

8 Toimeenpano ja seuranta

9 Suhde muihin esityksiin

9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsittelyssä ei ole muita esityksiä, jotka voivat olla riippuvaisia tästä esityksestä tai päinvastoin.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Hallituksen esitys on valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen erityisesti perustuslain 10 §:ssä säädetyn yksityiselämän suojan ja 12 §:n 2 momentissa säädetyn julkisuusperiaatteen kannalta.

Yksityiselämän suoja

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Perustuslakivaliokunta on arvioidessaan henkilötietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä vakiintuneessa ratkaisukäytännössään katsonut, että tällaista sääntelyä on tarkasteltava perustuslain 10 §:n kannalta. Valiokunnan mukaan lainsäätäjän ratkaisuvaltaa rajoittaa paitsi 10 §:n 1 momentti, jonka mukaan henkilötietojen suojasta säädetään lailla, myös se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvatun yksityiselämän suojan piiriin. Valiokunnan mukaan lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa.

Valiokunta on käytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus ja tietojen säilytysaika henkilörekistereissä sekä rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. (PeVL 14/2018 ja siinä mainitut muut ratkaisut).

Perustuslakivaliokunta on viranomaisten tietojen luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä arvioidessaan kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus voivat liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (PeVL 17/2016, PeVL 10/2014, PeVL 19/2011, PeVL 62/2010).

Voimassa olevassa rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetussa laissa määritellään yksityiskohtaisesti rekisteröinnin tavoite ja tietojen käyttötarkoitus (1 §). Laissa on tarkkaan säädetty, mitä henkilötietoja rekisteriin saadaan tallentaa (2 ja 3 §). Rekisteröitävät tiedot eivät sisällä arkaluonteisia tietoja. Esityksessä ehdotetaan, että uutena tietona energiatodistusten laatijoista voisi merkitä yleiseen tietoverkkoon toiminnan sähköpostiosoitteen, jos rekisteröitävä on itse tätä pyytänyt. Tietojen pitäminen yleisessä tietoverkossa perustuu siten rekisteröitävän antamaan suostumukseen. Energiatodistusrekisteriin (3 §) ehdotetaan lisättäväksi sellaisia uusia tietoja, jotka toteuttavat voimassa olevaa rakennusten energiatodistustietojärjestelmää ja sen nojalla annettua ympäristöministeriön päätöstä. Näin ollen kyseessä oleva esitys tarkoittaisi voimassa olevaa lakia. Julkista tietopalvelua koskevaa pykälää (5 §) ehdotetaan täydennettäväksi energiatodistusten laatijarekisteriin liittyen perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännön mukaisesti säätämällä siitä, miten julkisesta tietopalvelusta voisi hakea tietoja yksittäisinä hakuina eikä massatiedon hakeminen olisi mahdollista (PeVL 32/2008, PeVL 17/2016, PeVL 2/2017 ja PeVL 17/2019). Lisäksi perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännön mukaisesti säädettäisiin kattavasti ja yksityiskohtaisesti, milloin tiedot olisi poistettava julkisesta tietopalvelusta (PeVL 65/2014). Julkisesta tietopalvelusta saisi energiatodistusrekisteriin liittyviä tietoja hakea suurempina hakuina, koska saatavien tietojen joukossa ei olisi enää henkilötietoja. Esityksessä ehdotetaan, ettei todistuksen laatijan nimeä voisi enää saada julkisesta tietopalvelusta.

Perustuslakivaliokunnan uudemman ratkaisukäytännön (PeVL 14/2018) mukaan yleisen tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Valiokunnan käsityksen mukaan yleisen tietosuoja-asetuksen sääntely vastaa asianmukaisesti tulkittuna ja sovellettuna myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan määräytyvää henkilötietojen suojan tasoa. Näin ollen erityislainsäädäntöön ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla enää valtiosääntöisistä syistä välttämätöntä sisällyttää kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä henki-

lötietojen käsittelystä. Perustuslakivaliokunnan mielestä henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti yleiseen tietosuojasetukseen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla.

Perustuslakivaliokunnan näkemyksen mukaan (PeVL 14/2018 vp) lähtökohtaisesti riittävää on, että henkilötietojen suoja ja käsittelyä koskeva sääntely on yhteensopivaa yleisen tietosuojasetuksen kanssa. Valiokunnan käsityksen mukaan yleisen tietosuojasetuksen yksityiskohtainen sääntely mahdollistaa myös viranomaistoiminnan sääntelyn osalta nykyistä kansallista sääntelymallia huomattavasti yleisemmän, henkilötietojen suoja ja käsittelyn perusteita sääntelevän lakitasoisen sääntelyn. Valiokunta on arvioinut nykyisen henkilötietojen sääntelymallin varsin raskaaksi ja monimutkaiseksi ja viitannut siihen, että valiokunnan käytännön mukaan sääntelyn selkeyteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota perusoikeuskytkentäisessä sääntelyssä, joka koskee luonnollisia henkilöitä heidän tavanomaiseen elämäänsä kuuluvissa toiminnoissa (ks. PeVL 31/2017 vp, PeVL 45/2016 vp, PeVL 41/2006 vp, s. 4/II). Myös sääntelyn selkeyden vuoksi kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee jatkossa suhtautua pidättyvästi ja rajata sellaisen säätäminen vain välttämättömään tietosuojasetuksen antaman kansallisen liikkumavaran puitteissa. Esityksessä 1 §:ssä ehdotetaan viitattavaksi yleiseen tietosuojasetukseen ja tietosuojalakiin. Viittausta suoraan sovellettavaan EU-asetukseen ja yleislakiin voidaan perustella sillä, että esitetyn lain nojalla useat eri tahot käsittelevät henkilötietoja ja siten on tarpeen tehdä selväksi, että yleislakeja tulee soveltaa.

Julkisuusperiaate

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvatus julkisuusperiaatteen kannalta olennainen julkisuuslaki on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 43/1998 vp).

Lakiehdotuksen 2 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi voimassa olevan lain tapaan, että jollei ehdotetussa laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Voimassa olevan lain 4 §:ssä on säädetty julkisuuslaista poikkeavasti. Lain 4 §:n mukaan rakennuksen energiatodistus katsotaan valvontaviranomaiselle toimitetuksi silloin, kun se on allekirjoitettu 4 §:ssä mainitulla tavalla. Vaikka tiedot energiatodistuksen laatimista varten tallennettaisiin viranomaisen rekisteriin, niiden ei katsottaisi olevan viranomaisen hallussa ennen sitä, kun todistus on sähköisesti allekirjoitettu.

Julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa säädetään viranomaisen henkilörekisterin henkilötietoja sisältävän tiedon luovuttamistavasta ja luovuttamisen edellytyksistä. Säännöksen mukaan tiedon saa luovuttaa sähköisessä muodossa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Kun tieto luovutetaan julkisen tietopalvelun kautta (5 §:n 1 ja 2 momentti), viranomainen ei voi varmistua tietojen vastaanottajista tai tietojen käyttötarkoituksesta, koska tieto on kenen tahansa yleisen tietoverkon käyttäjän saatavissa. Jotta julkisen tietopalvelun kautta saatavat tiedot voisivat sisältää henkilötietoja, on säännös julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeamiseksi tarpeen. Julkisuuslain poikkeamissäännöksestä säädettäisiin esitetyn lain 2 §:n 3 momentissa.

Energiatodistusten laatijarekisterin henkilötietoja voisi saada julkisen tietopalvelun (5 §:n 1 momentti) kautta. Tietojen ilmoitetaan vain niistä henkilöistä, jotka ovat pätevyyttä hakiessa pyytäneet tulla rekisteröidyksi laatijarekisteriin. Kuten edellä kohdassa ”Yksityiselämän suoja” todetaan, perustuslakivaliokunta on pitänyt henkilötietojen julkistamista julkisena tietopalveluna

mahdollisena, jos sille on oikeusturvan takeiden ja perusoikeusjärjestelmän tavoitteiden kannalta hyväksyttävät perusteet. Perustuslakivaliokunta on pitänyt yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta olennaisena, että tällaisesta internetiin sijoitettavasta henkilörekisteristä tietoja ei voida hakea erilaisina massahakuina.

Esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan hallituksen käsityksen mukaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain (147/2015) 1 §:n 3 momentti, 2, 3 ja 5 §, sellaisena kuin niistä 3 ja 5 § ovat laissa 756/2017 seuraavasti:

1 §

Rakennusten energiatodistustietojärjestelmä

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuoja-asetus*) sekä tietosuojalakia (1050/2018). Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

2 §

Rekisteri energiatodistusten laatijoista

Rekisteriin energiatodistusten laatijoista saadaan tallentaa:

1) energiatodistuksen laatijan nimi, henkilötunnus, postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminta-alue, toiminnan sähköpostiosoite ja internetiosoite, yrityksen nimi sekä laskutuksessa tarvittavat tiedot;

2) tieto pätevyyden vaativuustasosta ja pätevyyden voimassaoloaika.

Energiatodistuksen laatijan merkitseminen rekisteriin edellyttää sitä, että rekisteröitävä antaa suostumuksensa siihen, että hänen nimensä, pätevyytensä ja sen voimassaoloaika sekä hänen ilmoittamansa toiminta-alue saadaan pitää yleisessä tietoverkossa saatavilla. Rekisteröitävä voi pyytää myös ilmoittamansa postiosoitteen, sähköpostiosoitteen, puhelinnumeron, toiminnan sähköpostiosoitteen ja internetosoitteen sekä yrityksen nimen pitämistä yleisessä tietoverkossa saatavilla.

Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu pätevyyden toteaja tallentaa rekisteröintiä pyytäneiden ja suostumuksensa tietojen saatavilla pitoon antaneiden rekisteritiedot energiatodistustietojärjestelmään, kun henkilön pätevyys on todettu tai uusittu.

Rekisteriin merkittyjen on ilmoitettava rekisteriin ilmoittamiensa tietojen muutoksista viipymättä rekisterinpitäjälle.

3 §

Energiatodistusrekisteri

Energiatodistusrekisteriin saadaan tallentaa:

1) energiatodistuksen kohteena olevan rakennuksen tai rakennuksen osan nimi, osoite, pysyvä rakennustunnus, energiatodistuksen laatija, laatimispäivä, todistuksen laatimisvaihe, havainnointikäynnin päivämäärä, yrityksen nimi ja todistustunnus;

2) rakennuksen energiatehokkuutta kuvaava tunnus, rakennuksen laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku), uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso, toimenpiteet energiatehokkuuden parantamiseksi säästövaikutuksineen, ja tieto siitä, onko todistus laadittu rakennukselle tai rakennuksen osalle, jossa viranomaisen tai laitoksen tarjoama julkisia palveluja yleisön käyntien kohteena olevissa tiloissa (*julkinen rakennus*);

3) rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä määritellyt muut energiatodistuksessa ilmoitettavat tekniset tiedot.

Energiatodistuksen laatija tallentaa tiedot energiatodistusrekisteriin. Todistus saa todistustunnuksen ja rakennuksen energiatehokkuutta kuvaavan tunnuksen rekisteriin tallennettujen tietojen perusteella.

Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitettulla kevennetyllä energiatodistuksenmenettelyllä tehtävän todistuksen tietoja ei tallenneta rekisteriin.

5 §

Julkinen tietopalvelu

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus pitää yleisessä tietoverkossa saatavilla energiatodistusten laatijoita koskevaan rekisteriin merkityjä tietoja laatijan nimestä, pätevyys tasosta ja voimassaoloajasta sekä toiminta-alueesta (*julkinen tietopalvelu*). Henkilötunnusta ei saa pitää saatavilla. Rekisterissä oleva postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminnan sähköpostiosoite ja internet-osoite saadaan sekä yrityksen nimi pitää saatavilla energiatodistuksen laatijan pyynnöstä.

Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea energiatodistuksen laatijoista yksittäisenä hakuna käyttäen hakuperusteena laatijan nimeä, maakuntaa, kuntaa, postinumeroa tai -toimipaikkaa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulee poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi laatijaa koskevat tiedot, kun laatijan tiedot poistetaan energiatodistusten laatijoita koskevasta rekisteristä siten kuin tietojen poistamisesta on säädetty 7 §:n 1 momentissa.

Julkisessa tietopalvelussa saa olla energiatodistusrekisteriin merkityjä tietoja, ei kuitenkaan yhden tai kaksi huoneistoa käsittävälle asuinrakennukselle tehtyyn energiatodistukseen liittyviä tietoja. Saatavilla saadaan pitää seuraavia tietoja:

1) rakennuksen nimi, osoite, pysyvä rakennustunnus, valmistumisvuosi, käyttötarkoituseraluokka ja energiatehokkuuseraluokka, E-luku ja uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso;

2) todistustunnus, todistuksen laatimisvaihe, havainnointikäynnin päivämäärä, todistuksen laatimispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä;

3) lämmitetty nettoala, lämmitysjärjestelmän kuvaus, ilmanvaihtojärjestelmän kuvaus, vakioituun käyttöön perustuva laskennallinen ostoenergiankulutus energiamuodotain ja käytetty energiamuodon kerroin;

4) energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulee poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi energiatodistusta koskevat tiedot, kun energiatodistuksen tiedot poistetaan energiatodistusrekisteristä siten kuin tietojen poistamisesta on säädetty 7 §:n 2 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

..ministeri Etunimi Sukunimi

Laki

rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain (147/2015) 1 §:n 3 momentti, 2, 3 ja 5 §, sellaisena kuin niistä 3 ja 5 § ovat laissa 756/2017 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Rakennusten energiatodistustietojärjestelmä

Rakennusten energiatodistustietojärjestelmä

Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojalaki) sekä tietosuojalakiä (1050/2018). Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

2 §

2 §

Rekisteri energiatodistusten laatijoista

Rekisteri energiatodistusten laatijoista

Rekisteriin energiatodistusten laatijoista saadaan tallentaa:

1) energiatodistuksen laatijan nimi, henkilötunnus, postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminta-alue, toiminnan sähköpostiosoite ja internetosoite sekä yrityksen nimi;

2) tieto pätevyuden vaatavuustasosta ja pätevyuden voimassaoloaika.

Energiatodistuksen laatijan merkitseminen rekisteriin edellyttää sitä, että rekisteröitävä antaa suostumuksensa siihen, että hänen nimensä, pätevyytensä ja sen voimassaoloaika

Rekisteriin energiatodistusten laatijoista saadaan tallentaa:

1) energiatodistuksen laatijan nimi, henkilötunnus, postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminta-alue, toiminnan sähköpostiosoite ja internetosoite, yrityksen nimi *sekä laskutuksessa tarvittavat tiedot*;

2) tieto pätevyuden vaatavuustasosta ja pätevyuden voimassaoloaika.

Energiatodistuksen laatijan merkitseminen rekisteriin edellyttää sitä, että rekisteröitävä antaa suostumuksensa siihen, että hänen nimensä, pätevyytensä ja sen voimassaoloaika

sekä hänen ilmoittamansa toiminta-alue saadaan pitää yleisessä tietoverkossa saatavilla. Rekisteröitävä voi pyytää myös ilmoittamansa *puhelinumeron*, postiosoitteen, sähköpostiosoitteen, toiminnan internetosoitteen ja yrityksen nimen pitämistä yleisessä tietoverkossa saatavilla.

Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu pätevyuden toteaja *ilmoittaa* rekisteröintiä pyytäneiden ja suostumuksensa tietojen saatavilla pitoon antaneiden rekisteritiedot *Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskukselle teknisen käyttöyhteyden avulla*, kun henkilön pätevyys on todettu tai uusittu.

Rekisteriin merkittyjen on ilmoitettava rekisteriin ilmoittamiensa tietojen muutoksista viipymättä rekisterinpitäjälle.

3 §

Energiatodistusrekisteri

Energiatodistusrekisteriin saadaan tallentaa:

1) energiatodistuksen kohteena olevan rakennuksen tai rakennuksen osan nimi, osoite, *rakennustunnus*, energiatodistuksen laatija, laatimispäivä, yrityksen nimi ja todistustunnus;

2) rakennuksen energiatehokkuutta kuvaava tunnus, rakennuksen laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku) ja toimenpiteet energiatehokkuuden parantamiseksi säästövaikutuksineen;

3) rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä määritellyt muut energiatodistuksessa ilmoitettavat tekniset tiedot.

Energiatodistuksen laatija tallentaa tiedot energiatodistusrekisteriin *teknisen käyttöyhteyden avulla*. Todistus saa todistustunnuksen ja rakennuksen energiatehokkuutta kuvaavan tunnuksen rekisteriin tallennettujen tietojen perusteella.

sekä hänen ilmoittamansa toiminta-alue saadaan pitää yleisessä tietoverkossa saatavilla. Rekisteröitävä voi pyytää myös ilmoittamansa postiosoitteen, sähköpostiosoitteen, *puhelinumeron*, toiminnan *sähköpostiosoitteen ja internetosoitteen* sekä yrityksen nimen pitämistä yleisessä tietoverkossa saatavilla.

Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu pätevyuden toteaja *tallentaa* rekisteröintiä pyytäneiden ja suostumuksensa tietojen saatavilla pitoon antaneiden rekisteritiedot *energiatodistustietojärjestelmään*, kun henkilön pätevyys on todettu tai uusittu.

Rekisteriin merkittyjen on ilmoitettava rekisteriin ilmoittamiensa tietojen muutoksista viipymättä rekisterinpitäjälle.

3 §

Energiatodistusrekisteri

Energiatodistusrekisteriin saadaan tallentaa:

1) energiatodistuksen kohteena olevan rakennuksen tai rakennuksen osan nimi, osoite, *pysyvä rakennustunnus*, energiatodistuksen laatija, laatimispäivä, *todistuksen laatimisasihe*, *havainnointikäynnin päivämäärä*, yrityksen nimi ja todistustunnus;

2) rakennuksen energiatehokkuutta kuvaava tunnus, rakennuksen laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku), *uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso*, toimenpiteet energiatehokkuuden parantamiseksi säästövaikutuksineen, *ja tieto siitä, onko todistus laadittu rakennukselle tai rakennuksen osalle, jossa viranomainen tai laitos tarjoaa julkisia palveluja yleisön käyntien kohteena olevissa tiloissa (julkinen rakennus)*;

3) rakennuksen energiatodistuksesta annetussa laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä määritellyt muut energiatodistuksessa ilmoitettavat tekniset tiedot.

Energiatodistuksen laatija tallentaa tiedot *energiatodistusrekisteriin*. Todistus saa todistustunnuksen ja rakennuksen energiatehokkuutta kuvaavan tunnuksen rekisteriin tallennettujen tietojen perusteella.

Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitettulla kevennetyllä energiatodistusmenettelyllä tehtävän todistuksen tietoja ei tallenneta rekisteriin.

Rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitettulla kevennetyllä energiatodistusmenettelyllä tehtävän todistuksen tietoja ei tallenneta rekisteriin.

5 §

5 §

Julkinen tietopalvelu

Julkinen tietopalvelu

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus pitää yleisessä tietoverkossa saatavilla energiatodistusten laatijoita koskevaan rekisteriin merkittyjä tietoja laatijan nimestä, pätevyyden tasosta ja voimassaoloajasta sekä toimintaluonteesta (*julkinen tietopalvelu*). Henkilötunnusta ei saa pitää saatavilla. Rekisterissä oleva postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminnan internet-osoite sekä yrityksen nimi saadaan pitää saatavilla energiatodistuksen laatijan pyynnöstä. Tiedot tulee poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi sen jälkeen, kun on saatu tieto laatijan kuolemasta.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus pitää yleisessä tietoverkossa saatavilla energiatodistusten laatijoita koskevaan rekisteriin merkittyjä tietoja laatijan nimestä, pätevyyden tasosta ja voimassaoloajasta sekä toimintaluonteesta (*julkinen tietopalvelu*). Henkilötunnusta ei saa pitää saatavilla. Rekisterissä oleva postiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero, toiminnan *sähköpostiosoite* ja internet-osoite saadaan sekä yrityksen nimi pitää saatavilla energiatodistuksen laatijan pyynnöstä.

Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea energiatodistuksen laatijoista yksittäisenä hakuna käyttäen hakuperusteena laatijan nimeä, maakuntaa, kuntaa, postinumeroa tai -toimipaikkaa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulee poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi laatijaa koskevat tiedot, kun laatijan tiedot poistetaan energiatodistusten laatijoita koskevasta rekisteristä siten kuin tietojen poistamisesta on säädetty 7 §:n 1 momentissa.

Julkisessa tietopalvelussa saa olla energiatodistusrekisteriin merkittyjä tietoja, ei kuitenkaan yhden tai kaksi huoneistoa käsittävälle asuinrakennukselle tehtyyn energiatodistukseen liittyviä tietoja. Saatavilla saadaan pitää seuraavia tietoja:

Julkisessa tietopalvelussa saa olla energiatodistusrekisteriin merkittyjä tietoja, ei kuitenkaan yhden tai kaksi huoneistoa käsittävälle asuinrakennukselle tehtyyn energiatodistukseen liittyviä tietoja. Saatavilla saadaan pitää seuraavia tietoja:

1) rakennuksen nimi, osoite, valmistumisvuosi, käyttötarkoitukseluokka ja energiatehokkuusluokka;

1) rakennuksen nimi, osoite, *pysyvä rakennustunnus*, valmistumisvuosi, käyttötarkoitukseluokka ja energiatehokkuusluokka, *E-luku ja uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso*;

2) todistustunnus, *todistuksen laatija*, todistuksen laatimispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä;

2) todistustunnus, *todistuksen laatimisvaihe, havainnointikäynnin päivämäärä*, todistuksen laatimispäivä ja viimeinen voimassaolopäivä;

3) lämmitetty nettoala, lämmitysjärjestelmän kuvaus, ilmanvaihtojärjestelmän kuvaus, *E-luku* ja vakioituun käyttöön perustuva laskennallinen ostoenergiankulutus energiamuodotain ja käytetty energiamuodon kerroin;

3) lämmitetty nettoala, lämmitysjärjestelmän kuvaus, ilmanvaihtojärjestelmän kuvaus, vakioituun käyttöön perustuva laskennallinen

Voimassa oleva laki

4) energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet.

Ehdotus

ostoenergiankulutus energiamuodoittain ja käytetty energiamuodon kerroin;

4) energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tulee poistaa julkisesta tietopalvelusta välittömästi energiatodistusta koskevat tiedot, kun energiatodistuksen tiedot poistetaan energiatodistusrekisteristä siten kuin tietojen poistamisesta on säädetty 7 §:n 2 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .